

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq
Erhvervs- og Råstofudvalget
Inatsisartut

EM 2021/23
Ilanngussaq
Bilag A

Svar til spørgsmål til EM2021/23 til 2. behandling

20-10-2021
Sags nr. 2021 - 9092

Spørgsmål 1. Ved førstebehandlingen blev der spurgt til, om Naalakkersuisut har overblik over, hvilke råstofprojekter der vil blive ramt af et forbud mod udvinding af uran og indførelse af en grænseværdi på 100 ppm. Udvalget skal anmode Naalakkersuisut om at opliste igangværende projekter med hhv. forundersøgelses, efterforsknings- og udnyttelsestilladelser og oplyse, om/hvordan disse vil blive berørt af forslaget.

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
Fax (+299) 32 43 02
E-mail: asn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Svar: Der er uran indenfor de fleste forundersøgelse- og efterforskningstilladelser, men i varierende mængde. Men det er ikke sikkert, at den enkelte forekomst, der er målet for efterforskningen eller de forekomster, der bliver fundet, har et problem med grænseværdien på 100 ppm ved loven for forbud mod uran. Derfor er det i de fleste situationer ikke muligt at vurdere om der er et uran problem eller ej, før man ved, hvad en rettighedshaver efterforskningsmæssigt satser på og samtidigt er ved at forberede ansøgning til en udnyttelsestilladelse.

Et tilladelsesområde kan have flere forskellige typer af forekomster. Nogle forekomster kan have et uran problem, mens der ikke er et problem i andre forekomster indenfor den samme tilladelse. Et eksempel er Hudsons efterforskningstilladelse i Særfartoq. Indenfor det samme tilladelsesområde er der påvist to forskellige typer af forekomster. Den ene forekomst har umiddelbart et uran problem, men den anden ikke har. Et andet eksempel er hele Sydgrønland, der er en kendt uranprovins. I dette område findes desuden guldforekomster, basemetal (kobber, bly, zink) forekomster og grafit forekomster. Disse typer af forekomster har generelt ikke har noget problem med uran, selvom der er små uranforekomster indenfor de pågældende tilladelsesområder.

Der er tre efterforskningstilladelser, som umiddelbart vil blive påvirket af lovens forbud, alene pga. at det direkte efterforskningsmål er uran (Orano Mining, 2 tilladelser), og for Greenland Minerals gælder, at der findes data og beregninger, som dokumentere en overskridelse af grænseværdien i loven. Efter konkret vurdering og afgørelse vil rettighedshaveren få lov til at søge at udarbejde forslag til efterforskning/udnyttelse, som ikke inkludere uran.

Liste over de eksisterende efterforskningstilladelser, der vil få problemer med at overholde grænseværdien på 100 ppm og lovens generelle forbud, og dermed underlagt et forbud mod videre efterforskning eller udnyttelse af uran:

- Alle Orano Mining efterforskningstilladelser – Orano Mining leder efter uran i deres tilladelsesområder. På nuværende tidspunkt har Orano ikke haft feltarbejde og derfor ikke på påvist nogen forekomster.
- MEL 2010-02 Greenland Minerals A/S – Kvanefjeld har uran. Ressourceberegningen fra GME viser gennemsnitsindhold på 250 ppm.

Der findes yderligere områder/tilladelsesområder, hvor Råstofmyndigheden har tilkendegivelser (få data), men ikke beviser eller dokumentation for at være over lovens grænseværdi (se bilag 1).

Forslaget påvirker ikke eksisterende udnyttelsestilladelser, da forslaget alene finder anvendelse på tilladelser, der meddeles efter vedtagelsen af forslaget. Allerede givne forundersøgelser-, efterforsknings-, eller udnyttelsestilladelser berøres således ikke. Omvendt vil udnyttelsestilladelser, der gives efter ikrafttrædelsen af loven være omfattet og skulle overholde loven.

Forbud mod andre radioaktive grundstoffer, som fastsættes i medfør af forslagets § 2, vil tidligst få virkning fra det tidspunkt, hvor en bekendtgørelse herom udstedes. Fremtidige forbud mod andre radioaktive grundstoffer vil således heller ikke få virkning for eksisterende udnyttelsestilladelser.

Udvalget ønsker i den forbindelse også at modtage oplysninger om, hvorvidt der er foretaget en vurdering af forslagets betydning for igangværende projekter der, i udgangspunktet, ikke omfatter uran.

Alle tilladelser vil blive påvirket af lovens krav om løbende at skulle foretage målinger og dataindsamling også i relation til uran, så Råstofmyndigheden løbende kan vurdere indholdet af uranværdierne.

Råstofmyndigheden har fået tilkendegivelser fra rettighedshavere, hvor der muligvis vil være problemer med overholdelse af urangrænseværdien, at deres investorer er opmærksomme på problematikken og afventer situationen inden der investeres yderligere.

Spørgsmål 2. Kan Naalakkersuisut oplyse, om der vil være særlige typer af mineralforekomster, hvor efterforskning og udvinding fremadrettet vil blive umuliggjort/vanskeliggjort ved en vedtagelse af forslaget? Her tænkes på udvinding af mineraler, som ikke i sig selv er radioaktive. Udvalget ønsker herunder oplysninger om, hvordan småskala-udvinding af eksempelvis smykkesten, f.eks. fra området omkring Kvanefjeldet, vil blive påvirket af forslaget.

SVAR: Det er specielt ved brydning af grundstoffer/mineraler til den grønne teknologi, at uran/thorium indhold kan give problemer. Grønland har i en lang årrække promoveret netop potentialet for sjældne jordarter. Promoveringen skyldes bl.a., at Kina er altdominerende på verdensmarkedet og stigende interesse og efterspørgsel fra både EU og Nordamerika grundet det grønlandske potentiale. Problemer opstår især, hvis Naalakkersuisut gør brug af paragraf 2 i lovforslaget mht. thorium. De fleste sjældne jordartsprojekter har alle høje indhold af thorium med undtagelse af Kringlerne forekomsten. Til gengæld er uranindholdet lavt i nogle af forekomsterne.

Et restriktivt forbud mod radioaktive mineraler og dermed thorium vil have betydning for flere projekter i Grønland, hvor man går efter sjældne jordarter (REE), men hvor thorium også kommer med i processen ved oparbejdning af det specifikke mineral og vil havne enten i 'waste rocks' eller i 'tailings'. Flere kommende projekter, hvoraf der er efterforskningsstilladelse på nogle af projekterne vil få problemer ved udnyttelse, fordi forekomsterne har naturlige høje indhold af radioaktive mineraler og i dette tilfælde thorium.

Disse projekter vil være:

- Kuannersuit (Kvanefjeld) – uran 250 ppm og thorium 800 ppm.
- Sarfartoq, Vestgrønland – thorium indhold på ca. 1.000 ppm i forbindelse med REE forekomsten.
- Motzfeldt Sø – her kræves flere undersøgelser og flere analyser for at bedømme om det nuværende opgivne indhold holder, som i øjeblikket ligger på 70 ppm uran og 120 ppm uran, som gennemsnitsindhold på en ressource på 340 mio.t. Der findes uranindhold i enkelte prøver på op til 2.400 ppm uran.
- Qaqaarsuk, Vestgrønland. Thorium indholdet ligger på omkring 1.000 ppm.
- Milne Land, Østgrønland forekomsten er en fossil tungsandsforekomst med titanium (rutil), zirkonium (zirkon) og REE (monazit). Monazit indeholder ud over REE også thorium. Indholdet varierer op til 1.000 ppm.
- Tikiussaq, Vestgrønland (ingen tilladelser) minder om Qaqaarsuk med et REE og fosfor, som har omkring samme mængde af thorium som Qaqaarsuk på omkring 1.000 ppm.

Tugtupit fra Kvanefjeldsområdet – har det uran? Tugtupit er et mineral i sodalitgruppen. Til forskel fra de andre mineraler i sodalitgruppen, har tugtupit et indhold af letmetallet beryllium. Beryllium har 12 isotoper, hvor Be-9 er den stabile isotop. De radioaktive beryllium isotoper henfalder hurtigt og deres stråling er for det meste alfa stråling, der ikke giver anledning til nogen bekymring. Hvis tugtupit sidder sammen med sidesten fx luvjarit, hvori der kan findes steenstrupin, kan der komme radioaktiv stråling. Den eventuelle radioaktive stråling kommer ikke fra tugtupit, men fra steenstrupin. Der er ikke

foretaget målinger på tugtupitforekomsterne for at vurdere om grænseværdien af 100 ppm overskrides ved udvinding af tugtupitten.

For så vidt angår småskalaaktiviteter i området omkring Kvanefjeldet, har Naalakkersuisut på nuværende tidspunkt ikke det fulde overblik over, hvilke dele af området, der vil blive ramt af den nye lov. Det bemærkes, at hele det område, der i dag er omfattet af GME's efterforskningsstilladelse, ikke nødvendigvis vil blive ramt, da kun områder med et uranindhold på mere end 100 ppm vil rammes af loven.

Såfremt der i et område påvises et uranindhold på mere end 100 ppm, vil der ikke i dette område kunne foretages råstofaktiviteter, uanset om det sker efter en forundersøgelsestilladelse, efterforskningsstilladelse, udnyttelsestilladelse eller småskalatilladelse.

3. Med udgangspunkt i den nuværende situation, hvor det er muligt at efterforske (og evt. udvinde) uranholdige mineralforekomster, har Naalakkersuisut da foretaget en vurdering af, hvilke negative konsekvenser forslaget vil have for underleverandører til efterforsknings-/mineselskaberne? Har Naalakkersuisut endvidere vurderet, hvordan forslaget vil påvirke Landskassen, f.eks. som følge af lavere skattebetalinger?

SVAR: Naalakkersuisut har ikke foretaget en generel vurdering af eventuelle negative konsekvenser for hverken underleverandører eller lavere skattebetalinger til landskassen. Udgangspunktet er, at der for hovedparten af alle efterforskningsstilladelserne ikke er nogen dokumenterbare forventninger til hverken indgåelse af leverandørkontrakter eller skattebetalinger.

Usikkerheden for efterforskningsprojekter er generelt meget høj. Der er en fingerregel, som siger, at det kun er 1 ud af 100 projekter, som bliver til en reel mineaktivitet. Kun en meget lille del af efterforskningsprojekter ender i udnyttelse – største delen bliver aldrig til noget. Det gør det vanskeligt at forudse, hvordan disse vil udvikles i fremtiden, og hvordan de kommer at bidrage til samfundet. Derfor ville en eventuel vurdering være betonet med stor usikkerhed, og der er ikke budgetteret med indtægter i Finansloven. Traditionelt har Naalakkersuisut være meget påpasselig med at budgettere med forventede indtægter fra råstofbranchen, da det reelt har været svært for de igangværende udnyttelsestilladelser at komme videre i processen med at starte produktion og genererer løbende stabile indtægter.

For nuværende er ét selskab, Greenland Minerals i gang med at ansøge om en udnyttelsestilladelse, hvor mineralforekomsten også indeholder uran. Selskabet har gennemført efterforskning gennem mange år og har påvist en udnyttelig ressource og herunder lavet økonomiske beregninger. Derfor er usikkerheden lavere end for andre "nyere" efterforskningsprojekter. Af selskabets VSB fremgår, at det samlede gennemsnit af selskabsskat, udbytteskat, royalties, og

direkte A-skatter forventes at være DKK 1,52 mia. pr. år. Dette tal er ikke budgettet ind i Finansloven.

Spørgsmål 4. Det har i debatten været nævnt, at der i gældende licensvilkår til projekter der omfatter uran, har været indsat klausuler, som gør at Naalakkersuisut kan afvise at meddele udvindingstilladelse. Kan Naalakkersuisut nærmere beskrive indholdet af en sådan klausul?

SVAR: Der kan henvises til besvarelsen af § 37-spørgsmål nr. 2016-115 af daværende Naalakkersuisoq for Finans og Råstoffer, Randi Vestergaard Evaldsen, som ved besvarelsen citerede punkt 302 og 303 i tillæg nr. 1 til efterforskningstilladelse 2010/02 meddelt til Greenland Minerals A/S for et område ved Kuannersuit i Sydvestgrønland. Der blev ved besvarelsen gengivet følgende tilladelsesvilkår:

”302. Hvis rettighedshaveren ansøger om meddelelse af tilladelse til udnyttelse af radioaktive grundstoffer, jf. punkt 301, kan Naalakkersuisut frit og uden nogen grund eller af enhver grund afvise ansøgningen. Ansøgningen kan blandt andet afvises på grund af en politisk eller forvaltningsmæssig beslutning om ikke at meddele tilladelse til udnyttelse af radioaktive grundstoffer. En afvisning af ansøgningen medfører ingen forpligtelser og ikke noget ansvar, herunder ikke noget erstatningsansvar, for Grønlands Selvstyre, Naalakkersuisut eller Råstofdirektoratet.

303. Hvis rettighedshaveren ansøger om meddelelse af tilladelse til udnyttelse af radioaktive grundstoffer, jf. punkt 301, kan Naalakkersuisut frit og uden nogen begrænsning fastsætte ethvert vilkår for meddelelse af tilladelse til udnyttelse af radioaktive grundstoffer. Naalakkersuisut kan blandt andet fastsætte vilkår om udnyttelsesaktiviteter, sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed samt om rettighedshaverens betaling af vederlag til Grønlands Selvstyre. Naalakkersuisut kan herunder frit og uden nogen begrænsning fastsætte vilkår om betaling af en årlig afgift beregnet på grundlag af størrelsen af området omfattet af tilladelsen (arealafgift), vilkår om betaling af afgift beregnet på grundlag af de udvundne råstoffer med videre (produktionsafgift) eller vilkår om betaling til Grønlands Selvstyre af en andel af det økonomiske udbytte af den af tilladelsen omfattede virksomhed (udbytteafgift).”

Det kan oplyses, at de gengivne tilladelsesvilkår fortsat er gældende, og tilsvarende tilladelsesvilkår er ligeledes gældende for de øvrige meddelte efterforskningstilladelser, der omfatter radioaktive grundstoffer.

Spørgsmål 5. Har Naalackersuisut foretaget en juridisk vurdering af, om undladelse af at meddele udvindingstilladelse iht. vilkår som nævnt i spørgsmål 4, vil kunne anses for at være ekspropriation?

SVAR: Forslaget er ikke en ekspropriationslov og hjemler derfor ikke ekspropriation af beskyttede ejendomsrettigheder. Der kan således ikke meddeles afslag på en tilladelse eller ske indskrænkning eller tilbagekaldelse af en tilladelse, såfremt dette konkret vurderes at udgøre et ekspropriativt indgreb i en af grundlovens § 73 beskyttet ejendom. Heller ikke efter den eksisterende råstoflov er der adgang til at foretage ekspropriation af beskyttede ejendomsrettigheder i form af tilladelser.

Hvorvidt et afslag på meddelelse af en udnyttelsestilladelse i henhold til vilkår som nævnt i spørgsmål 4 vil kunne anses for at være ekspropriation er en konkret vurdering, som afhænger af en lang række omstændigheder, og som foretages i forbindelse med, at Naalackersuisut træffer afgørelse i en given sag. Såfremt det i den givne sag vurderes, at et afslag ville udgøre et ekspropriativt indgreb, vil Naalackersuisut ikke kunne meddele afslag på baggrund af loven, idet forslaget ikke giver hjemmel til ekspropriation.

Spørgsmål 6. Har Naalackersuisut foretaget en juridisk vurdering af, om indførelse af et generelt forbud mod udvinding af uran vil kunne anses for at være ekspropriation, i forbindelse med igangværende projekter, der omfatter uran?

SVAR: Forslaget er ikke en ekspropriationslov og hjemler derfor ikke ekspropriation af beskyttede ejendomsrettigheder. Der kan således ikke meddeles afslag på en tilladelse eller ske indskrænkning eller tilbagekaldelse af en tilladelse, såfremt dette konkret vurderes at udgøre et ekspropriativt indgreb i en af grundlovens § 73 beskyttet ejendom.

Naalackersuisut vurderer derfor ikke, at indførelse af et generelt forbud mod udvinding af uran vil kunne anses for at være ekspropriation. Det bemærkes i den forbindelse, at forslaget ikke finder anvendelse for allerede meddelte tilladelser, men dog for f.eks. udnyttelsestilladelser, der efter lovens ikrafttræden meddeles i forlængelse af en efterforskningstilladelse, der er meddelt inden lovens ikrafttræden.

Spørgsmål 7. Har Naalackersuisut foretaget en juridisk vurdering af, om der vil kunne rejses erstatningskrav over for Selvstyret, såfremt vurderinger, jf. spm. 5 og 6, har vist at der kan være tale om ekspropriation? Har Naalackersuisut herunder foretaget en vurdering af, hvor stort et eventuelt erstatningskrav kunne blive?

SVAR: Først kan det bemærkes, at der ikke i forslaget er fastsat hjemmel til at udbetale erstatning eller anden kompensation til rettighedshavere, hvis

projekter måtte blive påvirket af forbudsordningen. Det kan dog ikke udelukkes, at berørte rettighedshavere anlægger sag mod Selvstyret for på andet grundlag at opnå erstatning eller anden kompensation.

Med henvisning til spørgsmål 5 bemærkes det igen, at forslaget ikke er en ekspropriationslov og derfor ikke muliggør afslag på udnyttelsestilladelser, hvis det vurderes, at et afslag vil udgøre ekspropriation. Naalakkersuisut vil derfor også alene kunne meddele afslag på meddelelse af en udnyttelsestilladelse, hvis Naalakkersuisut har vurderet, at afslag kan meddeles, uden at det udgør ekspropriation.

Det kan dog i den forbindelse heller ikke udelukkes, at den rettighedshaver, der meddeles et afslag, ønsker at indbringe Naalakkersuisuts afgørelse for domstolene, og i den forbindelse påstår, at afslaget udgør ekspropriation. I en sådan situation vil erstatningskravet afhænge af den konkrete rettighedshaver, det konkrete projekt og en lang række omstændigheder i øvrigt.

Med henvisning til spørgsmål 6 bemærkes det, at vedtagelsen af forslaget efter Naalakkersuisuts vurdering ikke i sig selv kan udgøre ekspropriation. Naalakkersuisut vurderer derfor heller ikke, at Selvstyret kan blive mødt med erstatningskrav allerede som følge af lovens vedtagelse.

Spørgsmål 8. Ved førstebehandlingen blev muligheden for at afholde en folkeafstemning om et "ja eller nej til uranudvinding" drøftet. Naalakkersuisut bedes kort redegøre for sin holdning til dette.

SVAR: Naalakkersuisut ønsker ikke en folkeafstemning vedr. brydning af uran. Det indgik i koalitionspartiernes valgprogram til valget i april, at partierne ønskede at indføre et forbud mod brydning af uran. Det er derfor Naalakkersuisuts opfattelse, at det fremsatte lovforslag er en opfyldelse af et valgløfte. En vejledende folkeafstemning vil være omkostningstung og i sidste ende ikke ændre på koalitionsindstilling til brydning af uran. Det vurderes på den baggrund, at beslutningen skal tages af Inatsisatut, der består af folkevalgte og som derved repræsenterer landets vælgere.

Spørgsmål 9. Ved førstebehandlingen blev muligheden for at skelne mellem uranudvinding nær ved, hhv. fjernt fra beboede steder drøftet. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til dette?

SVAR: Koalitionen afviser brydning af uran uden undtagelse. Dette gælder også brydning af uran på mere fjerntliggende steder. Naalakkersuisut kan på den baggrund ikke støtte undtagelser ift. brydning af uran. Naalakkersuisut finder dog, at der generelt kan være grund til at drøfte, hvorvidt bynær minedrift er ønskværdigt. Dette spørgsmål ønsker Naalakkersuisut debatteres ifm. den kommende minerallov, der fremsættes i 2022. Naalakkersuisut vil i forbindelse

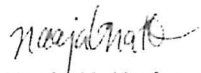
med fremlæggelse af denne lov vende tilbage til spørgsmålet om bynære miner generelt.

Spørgsmål 10. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af relevans for udvalgets behandling af sagen?

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Best Regards

Naaja H. Nathanielsen

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq
Erhvervs- og Råstofudvalget
Inatsisartut

Svar til supplerende spørgsmål fra udvalget

22-10-2021
Sags nr. 2021-9092

Erhvervs- og Råstofudvalget har den 18. oktober 2021 fremsendt supplerende spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. EM2021/23 "Forslag til Inatsisartutlov om forbud mod forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af uran mv."

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
Fax (+299) 43 02
E-mail: asn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Spørgsmålene drejer sig om lovforslagets § 2, hvorefter Naalakkersuisut bemyndiges til at udvide forbuddet (jf. § 1) til at omfatte andre radioaktive grundstoffer.

A)

Det er udvalgets forståelse, at en bekendtgørelse kan udarbejdes og ikraftsættes, med relativt kort varsel, sammenlignet med en inatsisartutlov. En bekendtgørelse kan dog ligeledes ændres eller ophæves med kort varsel, alt efter den til enhver tid siddende koalitions ønsker. Anser Naalakkersuisut på den baggrund, at en bemyndigelse til, ved bekendtgørelse, at forbyde forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af "andre radioaktive grundstoffer" er foreneligt med at sikre et stabilt investeringsklima for råstofbranchen - og tryghed for befolkningen?

Svar

Det er sandt, at en bekendtgørelse kan sættes i kraft, ændres eller ophæves med kort varsel. Hvilket gør bekendtgørelser til et, for administrationen, fleksibelt redskab.

En bekendtgørelse kan sættes i kraft hurtigere end en inatsisartutlov, og der er ikke de samme krav til processen. En bekendtgørelse sikrer således ikke den samme grundige proces som en inatsisartutlov. Og Naalakkersuisuts mulighed for at ændre og ophæve bekendtgørelser, gør regulering ved bekendtgørelse mindre stabil end regulering ved inatsisartutlov.

Når Naalakkersuisut har valgt at indsætte en hjemmelsbestemmelse i lovforslaget, skyldes det, at man ønsker en mulighed for at udstede regler så hurtigt og smidigt som muligt, hvis man opnår viden om andre radioaktive grundstoffer, som gør det nødvendigt af f.eks. miljø- eller sikkerhedsmæssige årsager at udstede forbud mod disse. Ved at have mulighed for hurtigt og smidigt at forbyde forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af eventuelt skadelige radioaktive grundstoffer, undgår man at mineralselskaber kan nå at erhverve rettigheder til eksempelvis at udnytte disse grundstoffer, før en inatsisartutlov kan vedtages og sættes i kraft.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at bekendtgørelser ligesom lovforslag som udgangspunkt sendes i høring forud for vedtagelsen. Det fremgår også af forslagets høringsoversigt (bilag 1 til forslaget), at evt. fremtidige bekendtgørelser indeholdende regler vedrørende andre radioaktive grundstoffer vil blive sendt i høring, og at Naalakkersuisut vil arbejde for at inddrage både industrien og befolkningen ved udarbejdelsen af sådanne regler.

Derudover er det væsentligt at bemærke, at evt. bekendtgørelser alene vil have virkning for tilladelser, der meddeles efter bekendtgørelsernes vedtagelse.

B)

Vil et eventuelt forbud, der omfatter andre radioaktive grundstoffer, alternativt kunne indføres ved en lovændring – når Naalakkersuisut har et tilstrækkeligt udbygget grundlag herfor?

Svar

I princippet er der intet til hinder for, at Naalakkersuisut undlader at anvende bemyndigelsen i forslagets § 2, og at evt. forbud mod andre radioaktive grundstoffer i stedet indføres ved en lovændring.

Naalakkersuisut er dog af den opfattelse, at det er hensigtsmæssigt, at forbud mod andre radioaktive grundstoffer kan indføres ved bekendtgørelse. Om årsagen hertil henvises til svaret på spørgsmål A.

C)

Vil en lovændring, som behandles og evt. vedtages, af Inatsisartut kunne sikre bedre og mere stabile rammevilkår for f.eks. investorer?

Svar

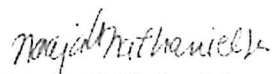
Vedtagelse af et forbud gennem en lovændring frem for en bekendtgørelse sikrer blot, at forslaget behandles af Inatsisartut. Derudover sikres det, at loven alene kan ændres eller ophæves ved en lovændring efter behandling i Inatsisartut. En bekendtgørelse kan derimod ændres eller ophæves ved en ny bekendtgørelse.

Det er ikke Naalakkersuisuts opfattelse, at en lovændring derfor nødvendigvis sikrer bedre rammevilkår, da dette afhænger af de konkrete reglers indhold. Vedtagelse af forbud gennem lovændring fremfor ved bekendtgørelse kan dog efter omstændighederne siges at sikre mere stabile rammevilkår, da reglerne først kan ændres eller ophæves efter en længere proces og behandling i Inatsisartut. Af de grunde, der er anført i svaret til spørgsmål A, findes det dog hensigtsmæssigt, at Naalakkersuisut har mulighed for at indføre et forbud hurtigst muligt gennem en bekendtgørelse, hvis ny viden om et radioaktivt grundstof begrundet dette.

Derudover er det igen væsentligt at bemærke, at evt. bekendtgørelser alene vil have virkning for tilladelser, der meddeles efter bekendtgørelsernes vedtagelse.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Naaja H. Nathanielsen

INATSIARTUT

Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur,
Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling
/HER

Dato: 11-10-2021

J.nr.:01.36.02.03-00257

Spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. EM2021/23 "Forslag til Inatsisartutlov om forbud mod forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af uran mv."

På baggrund af de, under førstebehandlingen af punkt EM2021/23, fremkomne kommentarer og spørgsmål, samt på baggrund af udvalgets foreløbige behandling af forslaget, skal Erhvervs- og Råstofudvalget hermed anmode Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling om at besvare nedenstående spørgsmål.

Såfremt Naalakkersuisut vurderer, at dele af spørgsmålene – af hensyn til fortrolighed – bedst besvares mundtligt, bedes dette i så fald meddelt snarest muligt, herunder med angivelse af et forslag til dato for et eventuelt orienteringsmøde. Det skal i den forbindelse nævnes, at udvalget ikke anser det muligt at fremkomme med en indstilling til Inatsisartut om forslagens videre behandling, før udvalgets spørgsmål er besvaret.

1. Ved førstebehandlingen blev der spurgt til, om Naalakkersuisut har overblik over, hvilke råstofprojekter der vil blive ramt af et forbud mod udvinding af uran og indførelse af en grænseværdi på 100 ppm. Udvalget skal anmode Naalakkersuisut om at opliste igangværende projekter med hhv. forundersøgelser, efterforsknings og udnyttelsestilladelser og oplyse, om/hvordan disse vil blive berørt af forslaget. Udvalget ønsker i den forbindelse også at modtage oplysninger om, hvorvidt der er foretaget en vurdering af forslagens betydning for igangværende projekter der, i udgangspunktet, ikke omfatter uran.
2. Kan Naalakkersuisut oplyse, om der vil være særlige typer af mineralforekomster, hvor efterforskning og udvinding fremadrettet vil blive umuliggjort/vanskeliggjort ved en vedtagelse af forslaget? Her tænkes på udvinding af mineraler, som ikke i sig selv er radioaktive. Udvalget ønsker herunder oplysninger om, hvordan småskala-udvinding af eksempelvis smykkesten, f.eks. fra området omkring Kvanefjeldet, vil blive påvirket af forslaget.
3. Med udgangspunkt i den nuværende situation, hvor det er muligt at efterforske (og evt. udvinde) uranholdige mineralforekomster, har Naalakkersuisut da foretaget en vurdering af, hvilke negative konsekvenser forslaget vil have for underleverandører til efterforsknings-/mineselskaberne? Har Naalakkersuisut endvidere vurderet, hvordan forslaget vil påvirke Landskassen, f.eks. som følge af lavere skattebetalinger?

4. Det har i debatten været nævnt, at der i gældende licensvilkår til projekter der omfatter uran, har været indsat klausuler, som gør at Naalakkersuisut kan afvise at meddele udvindingstilladelse. Kan Naalakkersuisut nærmere beskrive indholdet af en sådan klausul?
5. Har Naalakkersuisut foretaget en juridisk vurdering af, om undladelse af at meddele udvindingstilladelse iht. vilkår som nævnt i spørgsmål 4, vil kunne anses for at være ekspropriation?
6. Har Naalakkersuisut foretaget en juridisk vurdering af, om indførelse af et generelt forbud mod udvinding af uran vil kunne anses for at være ekspropriation, i forbindelse med igangværende projekter, der omfatter uran?
7. Har Naalakkersuisut foretaget en juridisk vurdering af, om der vil kunne rejses erstatningskrav over for Selvstyret, såfremt vurderinger, jf. spm. 5 og 6, har vist at der kan være tale om ekspropriation? Har Naalakkersuisut herunder foretaget en vurdering af, hvor stort et eventuelt erstatningskrav kunne blive?
8. Ved førstebehandlingen blev muligheden for at afholde en folkeafstemning om et "ja eller nej til uranudvinding" drøftet. Naalakkersuisut bedes kort redegøre for sin holdning til dette.
9. Ved førstebehandlingen blev muligheden for at skelne mellem uranudvinding nær ved, hhv. fjernt fra beboede steder drøftet. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til dette?
10. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af relevans for udvalgets behandling af sagen?

Udvalget skal anmode om snarest muligt at modtage en skriftlig besvarelse (grønlandsk og dansk) af ovenstående spørgsmål. Besvarelsen bedes fremsendt elektronisk til udvalgets sekretær (juul@inatsisartut.gl) og Inatsisartut (inatsisartut@inatsisartut.gl).

På vegne af Erhvervs- og Råstofudvalget

Med venlig hilsen

Mariane Paviassen

Udvalgsformand

INATISARTUT

Medlem af Naalakkersuisut for Boliger,
Infrastruktur, Råstoffer, Justitsområdet og
Ligestilling
asn@nanoq.gl

Dato: 18-10-2021

J.nr.:01.36.02.03-00257

Supplerende spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. EM2021/23

Erhvervs- og Råstofudvalget har den 11. oktober 2021 fremsendt en række spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. EM2021/23 "Forslag til Inatsisartutlov om forbud mod forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af uran mv."

Udvalget skal anmode Naalakkersuisut om at forholde sig til lovforslagets § 2, hvorefter Naalakkersuisut bemyndiges til at udvide forbuddet (jf. § 1) til at omfatte andre radioaktive grundstoffer.

- A) Det er udvalgets forståelse, at en bekendtgørelse kan udarbejdes og ikraftsættes, med relativt kort varsel, sammenlignet med en inatsisartutlov. En bekendtgørelse kan dog ligeledes ændres eller ophæves med kort varsel, alt efter den til enhver tid siddende koalitions ønsker. Anser Naalakkersuisut på den baggrund, at en bemyndigelse til, ved bekendtgørelse, at forbyde forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af "andre radioaktive grundstoffer" er foreneligt med at sikre et stabilt investeringsklima for råstofbranchen - og tryghed for befolkningen?
- B) Vil et eventuelt forbud, der omfatter andre radioaktive grundstoffer, alternativt kunne indføres ved en lovændring – når Naalakkersuisut har et tilstrækkeligt udbygget grundlag herfor?
- C) Vil en lovændring, som behandles og evt. vedtages, af Inatsisartut kunne sikre bedre og mere stabile rammevilkår for f.eks. investorer?

Udvalget skal anmode om snarest muligt at modtage en skriftlig besvarelse (grønlandsk og dansk) af ovenstående spørgsmål. Besvarelsen bedes fremsendt elektronisk til udvalgets sekretær (juul@ina.gl).

Såfremt Naalakkersuisut vurderer, at ovennævnte spørgsmål – af hensyn til fortrolighed – bedst besvares mundtligt, bedes dette i så fald meddelt snarest muligt, herunder med angivelse af et forslag til dato for et eventuelt orienteringsmøde.

På vegne af Erhvervs- og Råstofudvalget

Med venlig hilsen

Mariane Paviasen

Udvalgsformand